

Center for Høretab Rådgivning og Uddannelse

Forhold mellem høretab og lytte- og
indlæringsbehov

Tjekliste 26 - 40 dB høretab

Et arbejdsredskab til fagpersonale

Forhold mellem høretab og lytte- og indlærings-behov

Barnets navn: _____

Dato: _____

26 – 40 dB Høretab

Mulig konsekvens i forståelse af sprog og tale (uden HA)

- Et høretab omkring 26-40 dB forårsager større lyttevanskeligheder, end hvis man har ørepropper i.
- Barnet kan 'høre' men taber dele af talen, hvilket fører til misforståelser.
- Præcist hvor vanskeligt det er i skolen, afhænger af støjniveauet i klasseværelset, afstand til den, der taler, og hvordan det konkrete høretab er - selv med høreapparater.
- Ved 30 dB kan det være 25-40 % af talesignalet, som går tabt.
- Ved 40 dB kan det være 50 % af en klasses Diskussion, der går tabt, især hvis nogle stemmer er svage, eller taleren ikke direkte kan ses.
- Tryksvage ord og konsonanter vil gå tabt, især hvis barnet har et høj-frekvent høretab.
- Ofte ses vanskeligheder omkring indlæring af de tidlige læsefærdigheder så som bogstav/lyd-kombination (lydering).
- Barnets mulighed for at forstå og klare sig i klasseværelset vil hele tiden besværliggøres af afstand til den, der taler og baggrundsstøj - ISÆR i de yngste klasser, hvor børnene har tendens til at se og kopiere bevægelser mere end at være opmærksom på auditivt opdelte beskeder fra læreren.

Mulige personlige og sociale konsekvenser (uden HA)

- Forskellige barrierer kan begynde at dukke op med negativ konsekvens i forhold til selvværd, efterhånden som barnet beskyldes for at 'høre, hvad han/hun vil', 'dag-drømme' eller 'være uopmærksom'.
- Barnet kan begynde at tro, han/hun ikke er så dygtig alene ud fra, hvor svært det er at forstå inde i gruppen/klassen.
- Barnet kan begynde at miste evnen til at lytte selektivt og får mere og mere svært ved at undertrykke baggrundsstøj, hvorfor det bliver mere og mere stressfyldt at være i undervisningsmiljøet.
- Barnet kan blive hurtigere udtrættet begrundet i den energi, det kræver hele tiden at lytte.

Mulige pædagogiske foranstaltninger

- Støj i typiske klasseværelser gør det vanskeligt for barnet at få klart og tydeligt fat i lærerens forklaring.
- Barnet vil efter vurdering fra audiologisk afdeling evt. kunne få udbytte af høreapparatbehandling.
- Barnet har brug for gode akustiske og lysmæssige forhold, ligesom placering i rummet må være så gunstig som overhovedet muligt.
- Barnet kan have behov for opmærksomhed indenfor auditive opgaver, tale- og sprogudvikling, mundaflæsning og/eller støtte i læsning og dialogbaseret undervisning.
- Tidlig indsats efter at høretabet er konstateret kan forebygge evt. forsinkelser i sprogudvikling og den tidlige indlæring.
- Information til barnets lærere om konsekvensen af 26-40 dB høretab i forhold til sprogudvikling, lytte i støj og indlæring for at bibringe, at konsekvenserne ofte er større end først antaget – også ved nye lærere på klassen.

Se også omkring akustik og indretning: <http://www.godlydiskolen.no/teknikk.html>

Alle børn har ret til fuld tilgængelighed til lærerens forklaring og indlæringsrelevant kommunikation med kammerater for at modtage hensigtsmæssig undervisning

God lyd i undervisningsmiljøet er nødvendigt for elever med hørevanskeligheder

- Og det kommer alle til gode!

Akustikken bør være i orden.

- For almindelige undervisningslokaler anbefales efterklangs tid på max. 0,6 sek. I lokaler, hvor elever med særlige behov undervises, bør efterklangstiden ikke overstige 0,4 sek.
- Bygningen kan tilpasses akustisk ved lydabsorberende loftsbeklædning, stødabsorberende gulvbelægning, ligesom væggene kan være af materiale, der ikke giver for hård efterklang og samtidig ikke lader støj fra naboklasser passere.
- Døre og vinduespartier bør være tættest med tætnings tape så de ikke lader støj fra gangarealer, skolegård, trafikerede veje eller lign. passere.

Lysforhold

- Lyset skal være jævnt og hverken for skarpt eller for svagt. Genskin og lysreflekser bør undgås.
- Det er vigtigt med god belysning i klassen og med god tavlebelysning, så eleven har størst mulighed for at mundaflæse.

Støj og skramlen kan dæmpes.

- Ved anskaffelse af skolemøbler skal man tænke på, hvilke materialer de er fremstillet af.
- Stål støjer og skramler generelt mere end træ. Borde- og stoleben påsættes dupper, filt eller tennisbolde.
- Der kan sættes hjul under bordben, så de lettere kan flyttes.
- Gardiner af en lidt tungere stofkvalitet vil opsuge en del støj og skramlen.
- Væggene kan være beklædt med vægabsorbanter – eller opslagstavler af korkmateriale eller lign.
- Opslagstavler, der dækkes helt af opslag og papir, vil give en hård tilbageklang. Man må således lave lidt mellemrum mellem arkene, man sætter op på opslagstavlen – man kan også dekorere opslagstavlen med klassens kreative produkter af stof, filt eller lign. Man kan købe lyddæpende opslagstavler.
- Hårde overflader på bordplader afhjælpes ved beklædning med voksdug. Ved arbejde med f.eks. klodser kan eleverne have dækkeservietter/gummimåtter (som fra køkkenskuffer) som underlag.
- Støj fra fodtøj kan afhjælpes ved brug af hjemme- eller indesko.

Pædagogisk:

- En elev med høretab skal lære at og opfordres til at tænke på sin egen placering i forhold til det, der foregår. Ligeledes er det vigtigt at have en aftale med eleven om, at der jævnligt drøftes, hvordan det går med at høre i klassen.
- Der er bedst, at eleven placeres i nærheden af lydkilden.
- Det er vigtigt, at white board og tavle skal kunne betjenes, uden at man vender ryggen til klassen, så der tales i retning ud til eleverne. Kraften fra talesignalet er størst, når man vender sig mod klassen, og det giver samtidig mulighed for både at mundaflæse og at aflæse mimik for en elev med hørevanskeligheder.
- Det er godt at bruge visuelle hjælpemidler (støjsvag overhead, White board, tekstning af film), på den måde kan eleven følge bedre med, når der er emneskift og skal ikke først finde ud af, hvad der tales om – og dermed risikere at miste den første information der gives.
- Det er godt at være opmærksom på kommunikationsform og kommunikationspartnere. Dette gør det lettere for eleven at få en forbedret tilgang til forklaring.
- Der kan være behov for periodisk evaluering af hørelsen herunder kontakt til talehørekonsulent og regelmæssig opmærksomhed omkring, hvordan klasseværelset fungerer.

PPR kan yderligere informere lærerteamet om de særlige pædagogiske forhold og behov.

I Center for Høretabs dækningsområde kan man under den objektive finansiering rekvirere en vejledende akustik- og lysmåling. Evt. udbudringer varetages og finansieres lokalt.

Høretaktik

9 gode råd

